

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia**

Warszawa, dnia sierpnia 2011 r.

**Pani
Barbara Jarosz
Dyrektor Ośrodka Opiekuńczo-
Wychowawczego w Płocku**

KPZ-4101-02-02/2011
P/11/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia skontrolowała Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku („Ośrodek”) w zakresie jego funkcjonowania oraz postępowania wobec dzieci w celu ich powrotu do wychowania w rodzinie w latach 2008-2010, z uwzględnieniem niektórych danych za I półrocze 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 lipca 2011 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuję Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia funkcjonowanie Ośrodka, zwłaszcza w zakresie podejmowanych działań mających na celu powrót dzieci do wychowania w rodzinie.

W ocenie NIK, obsada kadrowa i uregulowania wewnętrzne Ośrodka, zapewniały właściwe wywiązywanie się z realizacji zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych².

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły: naliczania średniego miesięcznego kosztu utrzymania dzieci w placówce, nieterminowego sporządzania indywidualnych planów pracy z dzieckiem, długotrwałego przebywania wychowanków w Placówce Interwencyjnej oraz skreślania z listy wychowanków kierowanych do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW) bez postanowienia sądu.

1. W latach 2008-2010 Ośrodek zatrudniał ogółem od 53 do 55 pracowników, spośród których wszystkie osoby bezpośrednio pracujące z dziećmi posiadały kwalifikacje określone w § 38 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo wychowawczych. Liczba wychowanków Ośrodka przypadająca na jednego wychowawcę nie przekraczała 10, tj. mieściła się w granicach określonych w § 25 przywołanego rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo wychowawczych.

2. NIK pozytywnie ocenia realizację zadań Ośrodka w zakresie działań mających na celu powrót dzieci do wychowania w rodzinie. W ramach podejmowanych czynności ustalano przyczyny umieszczenia dziecka w placówce, dotychczasowe rezultaty pracy z rodziną podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i kuratora, a także określano działania reintegracyjne. W ich efekcie, w kontrolowanym okresie, 43 wychowanków ze 159 opuszczających Ośrodek wróciło do rodzin naturalnych, 41 do innych domów dziecka, 21 usamodzielniono, 10 umieszczono u rodzin zastępczych spokrewnionych, 7 skierowano do pogotowia rodzinnego, 4 do rodzinnych domów dziecka, a 4 osiągnęło pełnoletniość. W trakcie pobytu dzieci w Ośrodku zawierano z rodzicami umowy, porozumienia i uzgodnienia mające na celu poprawę kontaktów rodziców z dziećmi i ich szybki powrót do domu. Opracowywane były również indywidualne plany pracy z rodziną. NIK zwraca jednak uwagę na to, że w okresie objętym kontrolą nie zgłoszono do adopcji żadnego dziecka, natomiast do umieszczenia ich w rodzinach zastępczych zgłoszono zaledwie 9 dzieci. Ponadto aż 29 spośród 159 odchodzących z Ośrodka wychowanków trafiło do specjalnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym: 22 do MOW, 4 do MOS i 3 do schroniska dla nieletnich.

3. Środki zapewniane w budżecie Miasta Płocka na współfinansowanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej odpowiadały potrzebom na wydatki bieżące zgłaszane przez Ośrodek. W budżecie nie uwzględniano natomiast

² Dz. U. z 2007 r. Nr 201, poz. 1455.

zgłaszanych potrzeb w zakresie niezbędnych inwestycji, co ma niekorzystny wpływ na komfort życia wychowanków. W budynku przy ul. Mościckiego 27 niezadowalający jest stan instalacji (c.o./c.w.), w których występują liczne ubytki, widoczne wykwyty korozji na rurach oraz kolanach i złączkach rur. Instalacja wodno-kanalizacyjna również jest nieszczelna. Widoczne są zacieki i zagrzybienie. Bieżąca konserwacja z uwagi na wiek instalacji nie przynosi oczekiwanych efektów. Przebudowy wymaga także linia telekomunikacyjna. Budynek przy ul. Mościckiego 6 w 2006 r. przechodził remont generalny, którym nie objęto wykonania izolacji fundamentów, w wyniku czego napływająca woda gruntowa podcieka pod budynek i zalewa pomieszczenia piwniczne. Powoduje to niszczenie budynku oraz stanowi zagrożenie dla zdrowia przebywających w nim osób.

Wydatki Ośrodka wynosiły: 2.747,9 tys. zł w 2008 r. i 3.030,7 tys. zł w 2009 r. oraz 3.247,9 tys. zł w 2010 r., co stanowiło odpowiednio: 98,8%, 99,7% i 98,6% zapotrzebowania zgłaszanego przez placówkę w poszczególnych latach. Z powodu niezgodnego z art. 81 w związku z art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³ wyliczania średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka dochody Ośrodka zostały zaniżone łącznie o 607.766,27 zł, wynikało to z przyjęcia do wyliczeń liczby miejsc w Ośrodku podzielonej przez 12 miesięcy zamiast rzeczywistej liczby dzieci w nim przebywających. I tak:

- w Placówce Interwencyjnej: w 2008 r. ustalony miesięczny koszt na kwotę 3.063,29 zł został zaniżony o 560,88 zł, co przy faktycznej liczbie wychowanków (355), skutkowało zaniżeniem dochodów o 199.112,40 zł. W 2009 r. koszt ten ustalono na kwotę 3.769,59 zł, tj. zaniżoną o 257,27 zł, co przy liczbie wychowanków (337), skutkowało uszczupleniem o 86.699,99 zł. W 2010 r. koszt pobytu ustalono na kwotę 4.156,25 zł, zaniżoną o 639,42 zł, przy liczbie przebywających 312 dzieci, co skutkowało uszczupleniem o 199.499,04 zł;
- w Placówce Socjalizacyjnej: w 2008 r. ustalony koszt na kwotę 3.134,38 zł, został zaniżony o 153,10 zł, co przy liczbie wychowanków (389), skutkowało zaniżeniem dochodów o 59.555,90 zł. W 2009 r. koszt ten ustalono na kwotę 3.758,82 zł, zaniżoną o 96,38 zł, co przy liczbie wychowanków (351), skutkowało uszczupleniem o 33.829,38 zł. W 2010 r. koszt pobytu ustalono na kwotę 4.152,90 zł, zaniżoną o 82,35 zł, przy liczbie przebywających 353 dzieci, co skutkowało uszczupleniem o 29.069,55 zł.

Na 2011 r. zostały prawidłowo wyliczone wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w obydwu placówkach: interwencyjnej i socjalizacyjnej.

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

4. Kontrola losowo wybranej dokumentacji dotyczącej przyjmowania 79 dzieci (21,8 % spośród 363 wychowanków przebywających w Ośrodku w okresie objętym kontrolą) wykazała, że tryb kierowania i przyjmowania dzieci do placówki był zgodny z wymogami określonymi w §§ 15-19 rozporządzenia o placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Stwierdzono natomiast następujące nieprawidłowości:

- w Placówce Interwencyjnej w 8 przypadkach okres opracowywania indywidualnego plany pracy z dzieckiem do czasu jego kolejnej modyfikacji przekraczał 6 miesięcy, co stanowiło naruszenie terminów określonych w § 12 ust. 6 rozporządzenia,
- w Placówce Interwencyjnej okres przebywania 10 wychowanków przekraczał 6 miesięcy, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 7 rozporządzenia, zgodnie z którym okres pobytu dziecka w placówce interwencyjnej nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, o ile pobyt w placówce nie został przedłużony przez sąd o kolejne 3 miesiące,
- dokonano skreślenia z listy 30 wychowanków kierowanych do MOW i Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym (MOS) bez postanowienia sądu, co stanowiło naruszenie § 22 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, zgodnie z którym w przypadku, gdy dziecko jest umieszczone pierwotnym postanowieniem sądu w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a sąd umieszcza je w MOW lub MOS nie zmieniając jednocześnie pierwszego postanowienia, to nadal pozostaje ono wychowankiem placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Terminowe sporządzanie indywidualnych planów pracy z wychowankami.
2. Zaprzeszanie wykreślenia, bez postanowienia sądu, z listy wychowanków dzieci umieszczonych w MOW lub MOS.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia oczekuje od Pani Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ma Pani prawo zgłosić na piśmie do Dyrektora

Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia NIK w Warszawie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.